

ТРЪСЪРІ ДІН ІСТОРІА МОЛДАВІЕІ,

са ѱ

Тестаментъл прінцълвѣ Мірон І.

(Брнарѣ.)

Андатъ кѣм се ретраце Мірон ла Ъстїеа, поарта дн ачелашї ан (1630) декларѣ дн тропареа прінцълвѣ Александрѣ VI. фїѣл домнълвѣ Раѣл І. шї нѣ маї тѣрзіѣ декът дѣпъ 162 зїле, їаръшї поарта депъртндѣл дела скавн сѣвт претексте де педестоїнічіе, трїїмісе дн лок пе прїнципъл Моїсе І., фїѣл домнълвѣ Сїмеон Мо-віла, деспре кареле їсторїчїї се внеск дн опїнії кѣ аѣ фост днзестрат кѣ таленте алесе. Днсъ пентрѣ кѣ дн політіка пор-цїї фѣчеа акѣм парте кїар шї досѣшї фе-тееле харетълвѣ шї ровїї сераїълвѣ, пен-трѣ кѣ везїрїї дн сїмплітатѣа лор днче-нзсерѣ ѳрекѣм а фї їнстръменте де ролъ їстечълвѣ фанарълвѣ, де ачѣеа сѳрта паѣї-лор престе каре се десѣншѣра сълъвтѣ-чѣнеа шї деспотїзмъл семїлвнѣї нѣ пѣтеа фї алїїнстрелеа декът фѳрте скїмъчѳоастъ, фѳрте непорочїтѣ шї атърпатѣ пълъ шї де капрїцїѣл еїѣвчїлор фаворїцїї. Астѣел шї Моїсе Мо-віла, кѣ тоате талентеле че спѣн кѣл карактерїса, прїїтї ферманъл де-тропърїї кїар ла днкеїереа авълвѣ домнїеї сале; шї есекътат де паша Бѣѣагълвѣ,

каре дѣпъ порънка дн алтеї пордї тѣѣ-рїсе пе несїмдїте кѣ тартарїї ла Цѣѣора дн прѣжетеле Іашълвѣ, Моїсе дндатъ порнї ла Константїнопол.

Адънареа генералъ днцїїндатъ кѣ пѳрта проїекта се трїмітѣ ла скавнъл Мол-давїеї пе Александрѣ V., фїѣл домнълвѣ Іліеш II., кареле дн кѣрѣл зпвї сїпгѣр ан ал домнїеї сале де маї днпїнте (1621) десѣѣършїт дншїласе ѣара, еспедѣї дн гравъ ла Константїнопол чїнчїзѣчї тѣѣ-лърї алесе дїн сїнъл еї, днсоѣїцїї кѣ зп пѣтър песте дндоїт де алте кѣпетенїї а-ле трѣптелор ѣърїї ка сѣ мїжлѳчїаскѣ кѣ рѣгъмїнте кѣтрѣ дн алта пѳртѣ респекта-реа кондїцїїлор трактате кѣ Богдан IV.

Ресълтатъл ачестеї тѣреѣе шї пѣте-рѳсе депѣтацїї аѣ фост тѣрчѣск дн тѳтѣ пѣтереа кѣѣпътѣлвѣ. Адекъ, ачеле чїнчї-зѣчї персоне че репресента ѣара Молдо-вѣї, ферїкате дн лаѣѣрї се дїѳѣрѣ прїн-днкїсорї, пълъ кѣнд аѣ рекъноскѣт де ле-галъ домнїреа лѣї Александрѣ V.

Кѣ ачест прїнц трекърѣ Дѣпъреа дїн-кѳче глѳте де ѣърїгрѣѣенї лешїнаѣї де фѳаме, дн фѣрѣтеа кѣрѳора ера фаворїтѣл домнълвѣ Батїстѣ Ве-велеа, чел маї влѣ-стѣмат шї маї тѣршав дїнтре тодї кон-соѣїї сеї.

Венетичіи десфъшварь дн принь акти-
витате фоарте mare спре деспоіереа пъ-
тътентилор, пічі зн тіжлок де пелецівіре
пъ съ пердъ дін ведере спре а фі днтре-
прінс къ іскъсінда днсъшітъ фометеі ші
лъкоміеі лор де а се ківернісі.

Къртеа лві Алесандръ дн кърнд а-
жънсе о magazie, дн каре дрептатеа ші
дрегъторііле се віндеащ днтотмаі ка ші
търфіле пегвдоторілор де тоте зліделе.

Спъркатъл Батістъ къцетънд се дпъ-
дъше търтъръл пемълдъміділор ші съ ші
асігъре маі віне ісвореле ківерніселеі, ре-
еші а днтродъче дн операцііле гъвернъ-
лві товл аспрїмеі, ал деспотісвлві чел
маі абсолът. Ші спре а пъ днтълні пічі
о пстере днтпедекъторе діаволілор сале,
маі твлді інші дінтре векіі воері пътъп-
тені, калотніаді къ автър дндръсвалъ ші
овръснїчіе а критїка ші а кърті пъртареа
къртвіреі, сащ кондемпнат ла тюрте.

Сервътореа пацілор фъ детермінатъ
спре есекъдіа ачестві план інфернал, кънд
тоді проскрїшіі, ка офїчіарі аї статълві,
зрна пегрешіг се факъ парадъ ла кате-
дралъ, знде пе нецівіте аващ се казъ вікті-
ме сателіділор маі де пайнте прегътіді.

Днсъ, пе кънд Батістъ дші петре-
чеа дн влътътъдіі, пвтърънд зілеле зна
къте зна, адвлънд омені ші арме пентрѣ
термінъл прескрїс ші спорінд пе тоатъ
мінъта віктімеле:

Deodată дн Martie 1633 сащ възът
тотъ днтіндеа шъсвлві Бахлвїс де свѣт
Мірослава ші пън' ла монастіреа Балїкві
(Фрѣтоса) ші тоте къле капіталіеі ако-
перїте де ресквлді. Евенїментеле ачестеі
счеле, ле днтпъртъшім кеар къ квінтеле
ворвїквлві Мірон Костїн:

„Васїліе Лвлъл ворвїквл ера кап тѣ-
тзор лъкрвїлор ачестора. Дакъ ащ пъ-
взшіт дара ші стрїгъ пе гречї, ащ ръсвѣс
Алесандръ вд. дакъ съ ръдікъ пе гречї,
пре міне съ ръдікъ; ші възънд атъта пъл-
діме пъ сащ апъкат де пімікъ, пвмаї де
грїжъ съ хълъдъеаскъ къ каса лві де глѣ-
те. Мерсащ воерїі тоді ла кърте, ші ла
пърчесъл domніеі се пъ съ фі пѣс къ тодіі
се опреаскъ десфърпата простїме, прїмеж-
діе mare ші де авїа прїмежїтъ дн врео-
даръ с'ар фі днтъпллат. . . . Дакъ ащ
ажънс дн шесвл Бахлвїлві domніа, апрѣ-
пе де монастіреа Балїкві, локъл тот ера
плїн де оменї . . . стрїгънд: дъ пе дѣмне
пре гречї! . . . ші аколо ащ стрїгат съ
ле деа пе Батїстъ, кареле ера тот апрѣпе
де Алесандръ. Възънд стрїгареа пе сіне,
че пъ ста domніа де грїжа лві че де грїжа
са, пвмаї че еащ зіс съ се депъртезе дела
дънсвл, ші дндатъ л'ащ апъкат ші л'ащ дат
пре тълпа дъранїлор; неспѣсъ врѣжтъшіе
а простїмеі, къ аша фъръ де мілъ де віѣ
къ топѣреле л'ащ фъкът фърїме; ші пълъ
днтрѣ атъта сащ аместекат знїі, апъме
Bocie Лвлълпнеанъл, кът пічі ертвлъквл
де пе Алесандръ Вд. къ ера въръ де плѣе,
п'ащ хълъдвїт.“

Еатъ ресълтатъл че продък съфъвіре-
ле ші фаптеле зпор асеменеа тікълоші
къртезанї. Ші еатъ градъл пълъ ла каре
зн гъвернетълт съ дескредїтъ, кънд есте
компъс пвмаї дін амплѣадї фъръ репъ-
таціе, карї пъ пвмаї пъ сънт дестоїнічі а
спрїжїні къртвіреа, дар дпкъ фѣрте адеца
къртвіреа съ дпповорезъл, се компромї-
тъ ші пѣрде дн пъллїк дігнїтатеа еї, спрї-
жїнінд дїнереа лор дн постврї.

Din ziua ачеа фаталъ Алесандръ V.

първѣнд не тотдеазна тронъл ми цара, кълъторѣ ла Констанѣинопол, пѣмаѣ къ а чеѣ пѣдѣни дърѣгрѣдени скъпаѣи дела тѣрте, карѣ пѣлъ ла Дѣвѣреа саѣ маѣ пѣтѣт адъна не лъогъ дѣнѣл.

Iashi, Noemvrie 1847. †.
(Ва зрма.)

Къвънтъл Домнѣлѣ Andr. Шагъна, архимандрѣт ми вѣкарѣѣ ѣеперал, рѣстѣт зпгъреѣе, дпайнте де алецере де епископ рѣтън пѣзѣнт, дп Търда 2. Дек. к. п. 1847. *)

Преа-търѣге Домнѣле конте, канцеларѣѣ ал дърѣри, кавалер ал ординѣлѣ сѣ. Стефан, ми преа-вреднѣче Домнѣле секретарѣѣ гъвернѣал!

Дѣпъ че сакратѣсѣта са Мърѣре дпгърѣтѣаскъ ми апостолеаскъ, де треѣспре-зече анѣ къ лавѣ стъпѣнѣторѣл Домнѣл пострѣ Ferdinand, кърѣла поѣ къ тоѣи дѣнѣимъ ми сѣфлет дѣ дѣкѣпъм крѣдѣнѣѣ ми сѣпѣнере пѣкълѣтѣт, ми вѣаѣа пѣстрѣ а о жертѣи тотдеазна сѣтѣт гата, ва сѣнгър пѣнтрѣ ел, пѣмаѣ пѣнтрѣ ел, пѣнтрѣ дп-пѣратѣл пострѣ, кареле прѣн есѣтплареа са пѣрѣндаскъ дпгрѣжѣре, ми прѣн преа-дпалтеме рѣндѣелѣ ажѣтѣ фѣрѣчѣреа сѣпѣ-шѣмор сѣи, ми спѣреѣе дпфлорѣреа дърѣрѣлор сале, — дп зрма к. реѣѣѣи преа-дпалтеѣ милѣстѣвѣрѣ пѣрѣнѣѣе сѣѣ дпдѣ-рат а менѣ зѣоа де аѣтѣзѣ спре аѣеа, ка спре рѣдптрѣѣреа ваканѣлѣ де доѣ анѣ скавн епископѣск сѣ се факъ о алецере конѣѣиѣиѣѣсѣ, ми спре аѣест скоп стрѣлѣ-

ѣте търѣле воастрѣ пѣрѣнѣѣе сѣптеѣи пѣтѣиѣ де комѣсарѣ. Преа фѣрѣаскъ есте аѣеа а поастрѣ комѣнъл крѣдѣнѣѣ ѣѣвѣл, дп зрма кърѣла пѣ пѣмаѣ еѣ ми адѣпатѣл аѣѣ кор прѣтопресѣвѣтерал, дар дпкъ ми крѣдѣнѣѣшѣи дптрѣѣи маѣѣи поастрѣ вѣсе-рѣѣи вѣпѣкѣвѣпътѣт, ми преа-дпалѣѣтѣт. пѣ-птрѣ маѣ тѣлѣт ка пѣрѣндаска грѣжѣт, пѣ преа-дпалѣѣтѣл дппѣратѣл ми реѣеле по-стрѣ, дѣн ѣепѣокѣ рѣгъндѣне ла татѣл по-стрѣ, кареле есте дп черѣзѣрѣ, ка пѣ тѣре-ле пострѣ дппѣрат, каре пѣ крѣдѣнѣѣшѣи сѣи сѣпѣшѣи дѣн зѣи дп зѣи дѣ грѣтѣѣѣе къ пѣѣ ми маѣ пѣѣ преа дпалѣтѣ дпгрѣжѣре ми милѣ пѣрѣндаскъ, сѣл ѣѣе пѣлъ ла ѣеле маѣ адѣлѣѣи веакѣрѣи дп дпфлорѣндаѣ сѣпѣтѣте. Ъа аша дппѣрат дпдѣрѣторѣѣ ми ѣѣвѣторѣѣ де аѣ сѣи сѣпѣшѣи, каре дп пѣтѣреа прѣнѣнѣиѣлор рѣлѣѣи, фѣнд конѣиѣс дѣспре пѣтърѣреа сѣфлетѣлѣ, дп рѣндѣѣе-лѣле сале зрѣеазѣ ѣеле маѣ сѣѣнте ми маѣ тѣреѣе прѣнѣнѣѣрѣи але моралѣтѣдѣи, ми але рѣлѣѣѣсѣтѣдѣи, есте дптрѣ аѣевѣр зп дппѣрат дѣпъ вреднѣѣѣе фѣрѣѣт ми вѣпѣ-кѣвѣпѣтѣт; пѣ дѣнѣл дпкъ ми зрѣтѣторѣи лѣи дп вор вѣпѣкѣвѣпѣта ми л вор фѣрѣѣи. Шѣ пѣнтрѣ-къ дп прѣвѣнѣѣа богатеѣ пѣрѣ-нѣѣи дпдѣрѣрѣи а зѣѣи тѣре дппѣрат, пѣ-терѣле пѣстре де а тѣлѣѣтѣи пѣ сѣѣт къ тотѣл преа слаѣе, пѣнтрѣ аѣеа, ка се пѣ сѣпѣлѣеаскъ пѣпѣтѣнѣеле пѣстре, де фѣиѣѣа ѣеа ѣереаскъ пѣ рѣгът, зѣкѣнд: O referat grates, cum non possumus ipsi, Deus Tibi, qui et referet, quia pia facta videt!

Ашѣждѣреа къ ѣеа маѣ зѣлоасъ тѣлѣ-ѣтѣпѣре, ми къ ѣеа маѣ адѣлѣкѣ ѣѣпѣтѣре те вѣпѣкѣвѣпѣтез еѣ пѣ стрѣлѣѣѣт Мърѣла та, ва пѣ плѣнѣл де вреднѣѣѣи комѣсарѣѣ ал дпалѣѣѣтѣлѣ гъвернѣѣѣ рѣѣѣск. Къ дѣѣ къ

*) Къвънтъл ѣел пѣзѣлѣкат дп пѣтърѣл трѣкѣзѣт ал аѣестѣѣи фѣѣи тот ал преа-лѣзѣдатѣлѣи D архимандрѣт Andreѣѣ Шагъна, фѣ рѣстѣт рѣ-тѣнѣѣеѣе кърѣрѣ DD. прѣтопѣпѣи вѣѣѣзѣнѣѣи.

пънї, ашъсрат рарелор Мърїї тале мерїте, фїнд дпподовїт, авем порочїре а те чїпстї пе Мърїа та дп мїжлокъл постръ; зна е къзна дпкредерїї колокате де дпълдатъл рецеск гъверп дп Мърїа та, алта е къзна тълдъмїрїї дп партеа вїсерїчїї нѳстрє, пе каре дп але нѳстрє їнїмї нїчї зп секъл нъ о ва щерце. Дп ачєастъ ръпїтѳре дп свѳлєцїре пе тълкомєще шї ачєєа ръпїтѳре копвїндере, къ дпълдатъл рецеск гъверпїз пърїндєще аъ дпкредїндат лъкръл ачєста де фацъ ла аша порокошї плїнї де вреднїчїї тълдларї аї сѳї, карїї дп їтерєсъл дпцєлєптєї ръндъелї дппърътєщї, дп їтерєсъл патрїєї, шї ал копчерпептєї вїсерїчїї щїъ шї пот окърмвї, шї спре дѳвъндїреа префїптълвї скоп щїъ шї пот вървѳдєще кондъче. Сѳїдї ажъте дар Мърїї тале атогпътерпїка проведїондъ дѳмнезєєаскъ, ка сѳь поцї пѳстра преа-дпалта дпкредере а Авгъстїсїмълвї постръ дппърат дп чєа маї деплїнъ тълсъръ, пълъ ла чєлє маї адъпчї вѳтръпєдє!

Норочїре дпмї цїїз дптр'ачєєа, къ шї пе Мърїа та Домпълє секретарїз те почїз салъта де комїсарїз ал дпълдатълвї рецеск гъверп дп мїжлокъл постръ, пе Мърїа та, карєлє къзна демпїтарїлор църїї прїп а-дєвърата їзвїре де патрїє, прїп зелѳса шєрвїре къръ преа-дпълдатъл постръ монарх, шї прїп дєосєвїт кълтїватєлє'дї дпсѳшїрї їнтєлєктълє о дпфръсєдєзї; шї фїндкъ патрїа поастръ тотдєєа авъ, арє шї ва авєа лїпсѳ де амплоїадї аша стрълъчїдї, шї стръданїа асторфєлїз де їндївїдъзрї є-мїпєнтє ажътъ пѳвлїкъл вїпє ал патрїєї, шї аша дѳпъ фїреа мерїтелор лор сълт вреднїчї де рєсплътїре; сѳь дєа вѳвл Дзєъ Мърїї тале вїадъ дпдєлъпгатъ. ка родъл

остєпєлєлор дп тївєрєдє, пълъ ла чєлє маї адъпчї вѳтръпєдє дп ръсплътїтъл є-сємплъ ал рєлїцїосїтъдїї шї ал моралїтъдїї лїпїщїт шї дпдєстълат сѳ'л поцї гъста!

Маї пе зрмъ къ прїлєжъл ачєствї мѳмент атът де порокоє пєнтръ вїсерїка нѳ-стръ, пе карє пъмаї пєтълсратєї преа-дп-палтєї дпдъзрїї пърїндєщї а преа-дпъл-датълвї постръ дппърат авем ал тълдъ-мї, нъ є къ пѳтїондъ шї їнїма сѳь їз'мї є-рѳмпъ дп ачєєа дпфлълкъратъ офтарє, шї зїкънд: „Ка Домпъл сѳь аскълтє пе преа-дпълдатъл постръ дппърат дп зїѳа де ръсвоїз; сѳ'л апєрє пє дъпсъл пѳмєлє Дѳ-мнезєєалвї лѳї Іакѳв; сѳї трїмїдъ лѳї аж-торїз дп локъл сѳъ чєл сѳълт, шї дп Сїѳа сѳ'л апєрє пє єл; сѳь факъ къ єл дѳ-пъ вълнда шї вїпєкъзъптата лѳї їнїмъ, шї тот сѳатъл лѳї сѳ'л дптърїаскъ; дппдї-пїаскъ Домпъл тѳгъ чєрєрєа лѳї, шї сѳ'л аскълтє пре єл дп чєрїл сѳъ чєл сѳълт. Дѳмнє! Вїпєкъзъптъ пе дппъратъл, шї пє азїї пре пої орї дп чє зї те vom кїє-ма.“ Псалм, 19.

Къзълт де тълдъмїре зїс дѳпъ алє-дєрє зпгърєщє де Домпъл архїман-дрїт Андреїз Шагъна.

Преа-мърїдї Домпї комїсарї!

Къ кът дпнтр'ѳн свѳлєт шї дпнтр'ѳ їнї-мъ маї дєвѳтъ шї маї къратъ дшїїєа о сървѳтѳрє дпчєпътъл сѳъ, къ кът о сър-вѳтоарє къпрїндє дп сїпє зп обїєкт де маї марє дпсємпътатє, къ кът о сървѳ-тоарє їнѳлвїнда сѳ о єсєрчєазъ дп корпѳ-рацїє маї марє, къ атъта є маї марє шї маї де дпсємпат сървѳтоарєа ачєєа, шї

ла адевъртавл скоп дзкътоареа съвър-
шире къ атъта е маі віне-квъплатъ. Din
ачестеа прінчипіврї порпінд, еѣ пзтеск
сфьнтъ съръвѣторѣа пѣстръ де астъзі, пентрѣкъ
де фундамент ла ачеаста слзжеше
сфьнта шї пзріндаска інімъ шї мілъ а
преа-длѣдательзі пострѣ дмпѣрат; де
mare дпсемпѣтате о пзтеск еѣ съръвѣтоа-
реа пѣстръ де астъзі, пентрѣкъ еа къпрїн-
се дп сіне алецереа архїеревлзі пострѣ;
о тзртзрісеск де тзїетоаре дп о корпо-
раціе mare, пентрѣкъ съ діне де тоді кре-
дїнчюшіі знеї вісерїчі понзлѣсе.

Шї дѣпъ че ведем акзта съвършітѣ
ачеаста сфьнтъ, ачеаста ponderѣсъ, ачеа-
ста тзлт інтересантъ съръвѣторѣ, чїне пз
сімте дп ініма са флѣкъросѣла ачел фок
де тзлцѣміре, каре арде дп пентзріле
пѣстре шї непчетат ва арде пентрѣ дп-
делзнга віадъ а преа-длѣдательзі пострѣ
дмпѣрат, ферїчітаї шї лініщїтаї стзпѣні-
ре, шї пентрѣ тзріреа преа-длѣдательзі
съѣ пзте.

Къ че къвінте алесе воїз пзтеа еѣ
тзлцѣмі стрзлзчїт тзріїлор воастре, до-
мпїлор комїсарї гзверпїалї, дп пзтеле
теѣ, дп пзтеле клерзлзі теѣ шї ал кре-
дїнчюшілор теї, пентрѣ остенеала, каре о
адї флѣкзт дп овїектзл ачест ponderѣс шї
їнтересант; Мзріїлор воастре. карїї адї
фост порокошії шїжлчїторї дптре преа-
длѣдатель пострѣ дмпѣрат, шї дптре
репрезентанції сф. маїчїї воастре вісерїчі.
Дар фїндкъ афаръ де зна шї сінгзра віне-
къвѣлтарѣ череаскъ тѣте сънт трекъторѣ
дптре чеї шзріторї, дп кзрата-не, шї де
тзлцѣміре плїна-не інімъ пофтім, ка віне-
къвѣлтарѣа пропїеї черещї, шї преа'ндзръ-
тѣреа дпкредере а преа-длѣдательзі по-

стрѣ дмпѣрат съ фїе непчетат къ вої;
шї дпсфзршіт ка къ о інімъ шї къ зп
сфлет дппрезпѣ къ вої, дімінеада, ла а-
тіазї шї сзвара съ пзтем ферїчі шї преа-
тзрі пе преа-длѣдатель пострѣ дмпѣрат
Ferdinand!

Карактерзл лінгзшіторїлор.

Мъ тір пентрѣ че къзжапѣл пострѣ
У. Z. дп кадра са дп Nr. 49 ал Фоаїеї
пз къпрїнсе шї пе лінгарїї къ тѣте калї-
тзділе лор. Аѣ лінгарїї пз сънт шї еї
мінчїноші? Длзі кред, къ аѣ чїтїт пе ва-
ронѣл А. Knigge*), дзче шї віадъ дп о
четате арїстократїкъ, знде класа лінгарї-
лор тотдеазна е пзмерѣсъ ка шї ла пої,
ка шї дп тоате четзділе домпещї, знде
фїндкъ сънт варзе палт свзрътоаре, тре-
взе съ фїе шї шерпї шї вертзлзедї тз-
рзторї; тот пе аколо сънт леї, тревзе
съ фїе шї іензрі де пощѣ. Поате фї къ
Длзі дедѣ лінгарїлзі defїнідіа аша, къ ел
мінте пзмаї дп фада патронїлор съї шї
пзмаї дп фолосѣл лор, къ скоп де а се
фолосї маї ла зртѣ пе сіне, змзрїндзсе
сънт арїпеле лор.

Лїнгарїл, vezї dta, се апронїе де аї
съї патронї шї ле зїче ла зреке: Пофтім,
окїї тзтзрор прївеск ла Преаопорат До-
мпїа Та? Нз маї е зпѣл дп тоатѣ че-
татѣа, каре съ фїе респектат аша тзлт ка
Мзріїа Та. Іерї се ворбїа дп театрѣ
деспре Преатзріте Домпїїле Воа-
стре къ о сінгзларъ опѣре шї лоїалїтате.
— Маї алалтзїерї дп соціетате ка де треї-

*) Umgang mit Menschen 3 Bde.

зечи вървади се арънкъ дотрѣваре, каре дин тот пѣбликъ ар мерита маї вине кѣтаре пост дналт. „Ах, че въ ддоиди,“ рѣспѣнсе зп ом каре пе Мърііа Та те респектѣазъ атѣт де мѣлт, „че въ ддоиди, зп сінгѣр пѣме рѣспѣнде ла дорінделе тѣтѣрор, ші ачала есте...“ атѣчї пѣмі пе преастрѣлвчїт Мърііа Та. Де ачі дколо тот дїскѣрѣл се дотѣрсе пѣмаї пе лѣгѣ рареле таленте аме преастрѣлвчїтеї Мърїеї Тале. —

Везї пе челалалт верте лінгарїѣ, кѣм ддї фаче семп съ стаї пѣдїн дїн дрѣм, кѣ преалѣмінатѣл съѣ патрон трече пе ачі, спре а інтра дотр'о салъ овѣсѣзратъ. . . . Ел аѣде пе домѣл съѣ вѣтѣндѣшї де чїнева жок; ох кѣм рѣде дп сїлѣ ка шї кѣм ар ста съ плесніаскъ, пѣмаї ка съ факъ деспотѣлѣї съѣ плѣчере. Де ворѣще алѣл, ел дї таїе ворѣ ка съ аскѣлте пѣмаї пе тареле съѣ патрон. Дотре оа спедї ла масѣ ел есте чел дїнтѣї каре лавѣдѣ вїнѣл; іар кѣнд се адѣк вѣкателе, пѣ зїтѣ а ле лѣзда мїросѣл ароматїк свѣртѣторїѣ дїн департе, пе зрѣтѣ варѣсѣ о плѣїе де лавде, мїнѣїод кѣ ел аѣ тѣкат ла тѣлте месе, дпсѣ кѣ атѣта гѣст шї апетїт пѣ маї поате тракта алѣл. Невзпѣл, ел зїтѣ, кѣ асеменеа лавѣдѣ деградѣ пе домѣл съѣ ла кондїїе де вѣкѣтарїѣ, кѣчї вѣкателе гѣствоасе, орї рѣпчедѣ шї стрїкате кад асѣпра хѣрпїчїеї вѣкѣтарїѣлѣї орї а вѣкѣтѣресей. — Лінгарїѣл дѣпѣ масѣ дшї фїде окїї шї асѣпра портретѣлѣї. — Ох, че вїне е пемерїт! Пофтїм, ачесте трѣсѣрї фїне, скѣсе дптокма; ачел пас вѣлтѣрїѣ де роман, ачѣа фрѣпте палѣтѣ шї болтїтѣ де вѣрѣват ѣепїал, ачеле вѣзе зїмвїтѣре, пїлїе де дѣлчѣадѣ шї де ом-їзвїре.

Дакѣ домѣл съѣ е дпсѣзрат шї соціалса о гѣскѣлїдѣ фрѣстошїкѣ, дпсѣ атѣт маї сїмплѣ, адїкѣ прѣстѣтѣ, апої лінгарїѣл о маї лїнсеѣе шї де пѣдїнїка мїоте кѣтѣ дї маї рѣтѣсесе. — Домѣла теа, ачѣа вонетѣ, пѣ се пѣте съ фїе ешїт дїн тѣлѣа вѣрѣнеї маршандѣ дїн патріе; тѣ рог доампѣ, пѣ аскѣнде, аї порѣвчїто дїн Вїена, Graben Nr. . . .; дѣаї трїмїе кѣпшорѣл де дїрафѣ дрепт аколо ашезат дѣ кѣтїоарѣ кѣ вѣтѣваѣ, прѣкѣм ашеазѣ пе шѣрпї, пентрѣ ка сѣдїїа тѣсѣрѣ. Съ пѣ о пѣї пѣо' ла пѣпта домпїшѣреї. Шї ачел вїган кадїлат; дар е шї фѣкѣт пе трѣи де мїнѣне, дпсѣ ла о асѣмелїѣ де талїе делїкатѣ че кроїторїѣ лѣкреазѣ? — Скѣрт, тѣтѣ тоалета Мърїеї Тале Домѣла теа . . . , се веде трѣваа кѣ о дамѣ трѣвѣе съ фїе пѣскѣтѣ дамѣ де ранг, пентрѣ ка сѣшї алаѣгѣ тоате дѣпѣ гѣст. (Днѣї дпсѣ пїчї дѣкѣм пѣ есте де ранг, шї тѣтѣса фѣсесе о венетїкѣ, карѣа іарѣ дшї кѣпоскѣсе пѣмаї пе тѣтѣса.)

Скѣрт, тѣте кѣвїнтеле лінгарїлор сѣпт пѣмаї де лавѣ шї де мїнѣнаре; еї мїшеїї п'аѣ вѣрѣвѣдїа кѣт зп дїхор, спре а снѣне оdatѣ дп вїадѣ зп адевѣр, о слѣвїчѣне а домпїлор лор. Лінгарїѣл арѣ вокавѣларїѣ дотрег де тоте сечїле шї деспотїчеле тїтѣлатѣре а ле імперїѣлѣї роман, петдѣск, тѣскѣлеск, аме італїавїлор шї спанїолїлор модернї. Сїаїѣ, 20. Дек. А. Б.

Карактерѣл аварїлор.

Ромѣнїї зїк аварѣлѣї скѣмп саѣ сѣгѣрчїт; пїчї о пѣмїре дїн ачесте доаѣ пѣ е пемерїтѣ. Скѣмп е лѣкрѣ че арѣ вѣезп преѣт марѣ, сѣгѣрчїт саѣ сѣлїт есте карѣ

се фаче феделеш, се джковіе ла вл лок.

— Дечі сетосълві де авѣдіі съі зічет пе вїиторїз авар, дакъ воїці, дакъ пѣ, сіла п'аре лок. Дестѣл атѣта, къ деспре аварї шї аварїціе скрісерѣ фїлософїї шї поедїї тѣлте шї фрѣшоасе, се vede джсѣ къ нїчі зпа дїн къте с'аѣ скріс ла зрекїле аварїлор п'аѣ ажѣнс. Ної щїм преа вїне, къ фоїле рошѣне къ атѣт маї нѣдїн вор ажѣнде ла окїї лор, ѣптеї пентрѣкъ аварїї п'аѣ ван-де-презѣмерадїе, ал доїлеа пентрѣкъ пре-дїоаса лор вїадѣ пѣ е датѣ спре а'шї perde дїн тїмп къ чїтїтѣл „впор секѣтѣрї ка а-честеа,“ кѣм зїк длор, чї ле есте датѣ спре а фаче нѣмаї ла сокотелї зїоа нѣптеа, спре а нѣтѣра шї а кѣмпнїї ла метал зїоа нѣ-птеа, спре а третѣра де фріка фѣрїлор шї а джшелѣторїлор зїоа шї нѣптеа.

Че сокотїдї, пе чїне нѣтїм пої авар? Авѣдїа есте фоарте релатївѣ кѣм зїк фї-лософїї, адїкъ зѣл есте богат къ 10 мїї, алтѣл нѣмаї къ 100 мїї, алтѣл нїчі къ 1 мїліон. Дечї дж окїї пощрїї джкъ пѣ есте авар ачела. кѣрѣї Dzeѣ, сілїнда са, орї шї порокѣл дї dede тѣлт, ел джсѣ авѣдїа да-тѣ щїе а о джтревїї вїне, джцелендѣе. Дж окїї пощрїї пѣ е авар нїчі ачел кѣпї-талїст орї пропрїетарїз де домініврї, пѣ-рїнте джсѣ а маї тѣлтор пѣнчї, пе карїї ел есте даторїз аї крѣе шї аї ашеза къ атѣт маї вїне, къ кът аре мїжлоаче маї тѣлте. Оаменї ка ачѣдїа сънт токма дїн контрѣ даторї а кѣдїга шї а пѣтѣра, пентрѣ-ка пѣнчїї съї — се джделѣе, преа вїне крѣсѣдїї — съ пѣ ажѣлѣ ла лїпѣс, ла прагѣл алтора. Нїчі ачела пѣ е авар дж окїї пощрїї, каре къ спїрїтѣл съѣ дж-тревїнзеторїз стрѣвате зекатѣл шї тѣрїле спре а траѣе дж патриа са авѣдїї, але къ-

пор патѣрї шї рѣзшоаре съ се рѣверсе спре вїнеде съѣ шї а маї тѣлтора шї кїар спре фолосѣл пѣвбїк. Dzeѣ шї патѣра пѣ дждешерт джкѣркѣ пѣнѣпѣл къ атѣтеа фѣпѣтѣрї; ачелаш сънт лѣсате дж лїбера фолосїре а отѣлї, тѣрїнїт фїреѣе джтре термїнїї ледїї шї аї мїодїї, їар пѣ лѣсат дж десфрѣл претїнс нѣмаї де лотрїї, кѣрор пѣ ле плаче а кѣдїга къ остенеала лор.

Дечї карїї сънт аварїї дж опїнїа поа-стрѣ? Съї кѣпощѣдї дїн фаптеле лор, їар ла зрѣтѣ фїекаре нѣте да сїнгѣр дефїнїдїа лѣкрѣлїї.

Аварѣл аре фоарте тѣлтѣ авѣдїе, къ атѣт маї тѣлтѣ, къ кът ел се джфрѣлѣ де-ла маї тѣлте комодїтѣдї шї кїар тревїнде але вїеѣеї. Адї кѣпоскът пе ачѣї кѣдїва кѣлѣгѣрї, карїї къ фарїсаїка лор евлавїе грѣ-тѣдїрѣ къте 100 мїї галвенї, пе карїї дї дїн джгропаци дж кѣлѣрѣше сънт подїна кїліеї. Адї кѣпоскът пе ачѣї арїстокрадї, карїї пѣсерѣ тѣнїле пе атѣтеа тошїї дж-тїнсе, джкът грѣнареле лор пе фїекаре ао лѣрѣїте пѣ джкап тоате вѣкателе, пентрѣ къ пѣ вѣнд нїмїк дїн еле, пѣлѣ пѣ се вор маї скѣмпї, къчї дїн анїї фѣметѣї (1815—17) вѣкателе дѣпѣ а лор пѣрере пѣ авѣрѣ преѣ. Прївїдїї ла ачѣї ванкерї, карїї тот кѣпїта-лѣл пропрїѣ дж адѣнарѣ дж аѣр ла врео доаѣ мїліоане галвенї, дж джгропарѣ дж лѣзї де фер ашезате дж зїдѣл пїфнїѣеї, їар негодѣл дж поартѣ нѣмаї къ кредитѣл шї къ ванїї алтора лѣадї преа ефїнїї, къчї аѣ кредит маре, шї дадї преа скѣмпї, пентрѣ-къ се фак греї ла джпѣрѣтѣтат.

Адї възѣт пе ачѣї аварїї? Еї нїчі ода-тѣ пѣ се сатѣрѣ ла каса лор, дѣкът нѣмаї ла маса алтора, дакъ кѣтѣла ле вїне вїне ка вїемадїї съ теаргѣ; къчї еї тоздеазна

се тем ка съ пъ фие сіліді а рептоарче компліментъ къ алте месе. Тот че спарг орі перд сервіторіі лор, еі ле траг дін сімвриі, адаогъ дпсъ ші камъта прецъвлі дела лъкръл стрікат, пентрѣкъ дакъ пъ се фъчаа стрікѣчънеа, пъ ера сіліді а кѣмпъра лъкрѣ поѣ, чі ваніі рѣтънеа даді квіва дппрѣмѣт къ 18 %. Ъпъл дін еі дшї тѣрїтѣ пе фїе-са, фѣръ нічі о зе-стре, къчі нефїнд оарѣъ нічі шкіопъ, с'ар къдеа ка дпкъ цїпереле съї плѣтїаскъ пентрѣкъ ді дѣ содіе сълѣтосѣ; ма пвота еі токмеще въкътарі шї алді сервіторі де тасъ, дпсъ съпт кондіціе, ка ачеціа съ шї адѣкъ дп ачеле зіле тѣнкареа де акасъ, ка пъ кѣтва съ се прѣдезе чева дін фер-тѣріле менїте пентрѣ пвнташї карїі съпт къ пѣтърѣл 7. Ел терѣе сінгѣр дп пїацѣ спре а тѣргві челе треввічосе ла въкъ-тѣріе, сінгѣр ле шї дѣче акасъ, пентрѣкъ сервіторіі песте ап рѣп къте дѣтълпї ла о пѣреке де кълѣцпї. Дїмїнеада кънд се скѣлъ, рїдікъ панталонїі дрепт дп свс, ка пъ кѣтва съ се акаде дп чева шї съ се рѣпъ, нічі съ се фрече де скавпе. Патѣл фїнд рѣтас дпкъ дела татъ-съѣ дп къ-рѣде къ тѣпа-са де пѣдѣкїі де лемп (стел-пїце), къчі сервітоареле преа лар тѣрпті шї месарїзл чере преа тѣлт пентрѣ де-ресетѣрі. Рѣфеле че е дрепт, ле ласъ сервіторелор спре спѣларе, чї дп ачеа зі рѣтъне акасъ, пентрѣ-ка тѣтъ треава съ се факъ съпт инспекціа дсале, ка съ пѣле арзѣ къ лешїе преа фервїнте, съ пъ ле ватѣ преа таре къ таїзл, орі съ прѣдезе преа тѣлт съпѣп. — Маї кънд ера, пѣва-стѣса пердѣ зп креїдарїз; отѣл економ комъндѣ дп лѣзптрѣ пе фїїеса, пе дѣтъ сервітоаре, шї къ тоціі чїпчі іпшї рїдікарѣ тѣте мѣвїїїе, скочорѣръ пїатре подїні,

се вісарѣ ла тѣрп діаволеле де сервіторѣ; пе зрѣтъ дшї адѣсерѣ аміпте къ ачел креї-дарїз се вітасе дін сокотеала де іерї, де-кънд се кѣмпѣръ зп ковріѣел въїатѣлї. Де къте орі се тѣсѣръ грѣѣ, аварѣл стѣ фадѣ, іар дакъ врезп грѣзпте каде пе тре-пте дп жос, ел терѣе шїл адѣче дп сак. Ачеціі аварї те кіетарѣ ла тасъ, авѣнд зп преа таре інтерес пентрѣ тїне; пъ кѣт-ва съ іаї дѣтъ порціі де карне, къчі съпт пѣтѣрате пе къте персѣпне пе атѣтеа въ-къдеде. Нѣвестеї сале ді е стрїпс опріт а пъ кѣтеза съ деа дппрѣмѣт ла вечїні врео къпѣдїпъ де варзѣ акрѣ, саре, кітѣп, пентрѣкъ амѣрѣптеле ачестѣа таїе сътѣ таре песте ап.

Аварїі съпт тот одатѣ пѣрѣзреа пентрѣ-дѣмїді, тѣрпѣрѣторї. Еї де пѣказ къ съпт сіліді а скоате къте о сътѣ спре акомпѣ-реа спеселор касеї, траг дін ачѣеа камъта шї камъта камътеї сокогїтѣ пе ап, къчі дѣпъ алор пѣагрѣ опїніе тот че тѣпкъ шї пѣртѣ отѣл дп віацѣ есте лъкрѣ прѣдат. Еї нічі одатѣ пъ каѣтъ ла ачѣеа че аѣ, чї тотдеазпа ла чѣеа пъ аѣ. Еї властѣтѣ тот, дпсаш економїа лѣї Dzeѣ, кърѣл патѣреї, дарѣріле сорціі. Пентрѣ еї къѣѣторїа е зп че преа дпкъркат де спе се шї пѣпль-черї, холтеїа преа сінгѣратїкъ; рапѣл палт преа пісѣвїт, старѣа змїлїтѣ преа деспрѣ-дѣвїтѣ, ажѣларѣа (постїреа) преа аспрѣ, рѣлеѣеа преа северѣ (стрїпсѣ) ш. а. ш. а.

Мѣлді аварї съпт тотодатѣ шї пѣстѣ-тарїді. Еї креапъ де тѣпїе дакъ авд къ Dzeѣ dede шї алтора пѣнеа де тоате зі-леле. Тот ачѣастѣ патїтѣ аѣзрїсітѣ ді фаче шї рѣпїторї, шї къѣѣтарї, саѣ фѣрї а la grosso.

Асемѣнеа патѣре аѣзрїсіте стрїкѣ о-менїмії пѣтѣрїніт. Чїне пъ креде ачѣа-ста, черче а скоате дела отѣл де свс, орі дела рївалѣл лѣї, каре чїпъ пѣмаї ла лѣтїпа фокѣлѣї, зп дар, о елемосїпъ ла о бесерї-къ, ла о шкоалѣ, ла зп спїтал, ла о фа-міліе къ тотѣл скѣпѣтатѣ, ла зп алтскоп націонал.